

(*Editorial.*)

Som al temps de la *memòria*. Reivindicada i entronitzada, la memòria recupera espai i s'infiltra en les nostres vides. I la volem així: que *restitueixi* sense *envair*, que *actualitzi* sense *oblidar*, que *recuperi* sense *fossilitzar*, que *judiqui* sense *revenja*. Sentim a dir que cal recuperar la memòria història —en relació la Guerra Civil o la transició a la democràcia—, bé per evitar la impunitat de la barbàrie, bé per servir nous punts de vista sobre fets que ja són pretèrits, bé per fonamentar les nostres aspiracions actuals com a poble. Se'n discuteixen mètodes i finalitats, però ningú —o gairebé ningú— no en nega l'oportunitat i la conveniència. Passa el mateix quan parlem de memòria teatral? Certament, n'hi ha que no es cansen de repetir —assumint el risc de fer-se pesats— que cal recuperar la nostra memòria teatral: bàsicament, «revisar» els clàssics. Però què vol dir «clàssics»? Qui estableix el cànon? Què atorga la consideració de «clàssic» a un text dramàtic? Podem parlar de clàssics contemporanis? Un bon tema de debat. Com a mínim, sabem que conèixer la tradició ens estalvia de descobrir la sopa d'all a cada cantonada, i també que ens ubica en un determinat espai —una comunitat de sentit—, en una línia més o menys definida de continuïtat estètica.

Als darrers números de PAUSA, hem parlat de «tradició» i de «teatre contemporani». No hi insistirem. Però si relacionem tots dos termes a partir de la idea de “recuperar la memòria”, no podem evitar de fer-nos una pregunta: com tracta la tradició el nostre teatre actual? O més concretament: com tractem —els que fem teatre avui— el corpus de textos dramàtics catalans que ens han precedit? Els coneixem? Ens interessen? Els respectem? Els menyspreem? Els estudiem? Els muntem?

D'aquest interrogant, ha sorgit la necessitat d'organitzar un petit cicle teatral —«L'alternativa dels 70»- que ha afectat el conjunt de les sales alternatives catalanes en la present temporada. El cicle ha estat concebut amb l'objectiu de *revisar* l'anomenada «generació del Premi Sagarra» o, estirant l'abast cronològic de la definició, la «generació dels setanta» o, si preferiu actualitzar les etiquetes, «l'alternativa dels setanta» (que, ben mirat, hauria de ser «l'alternativa dels seixanta i setanta»). Parlem d'uns autors i d'un corpus dramàtic apareguts en les dues esmentades dècades, en un moment clau de la nostra història teatral: el de la lluita per la recuperació de la «normalitat», tant l'estrictament escènica o artística, com la política, no cal dir-ho. Una generació, doncs, que reclama l'actualització de l'escena catalana en un context encarcerat i obsolet.

La necessitat de *revisar* —un mot que ens agrada més que no pas *recuperar*- aquesta generació neix de diverses idees i necessitats. En primer lloc, pel fet que els seus autors —no tots- i els seus textos —la majoria- han estat oblidats, reduïts a l'anècdota del record i citats sense coneixement de causa. Per què ha passat això? Què ens estem perdent? En segon lloc, per desfer el mite: *oblidat* no vol dir sempre *oblidat injustament*. La història segueix el seu camí i organitza la seva particular justícia comptant amb la lògica de les coses, però també amb la no-lògica de la sort i el caos. Ben mirat, com diu Gallén, ja en la seva època, quants d'aquests autors «van aconseguir, realment, la complicitat o el reconeixement de la seva feina per part dels directors dels grups independents, inserits en el ple i viu debat sobre la inutilitat del teatre de text? Quant d'ells van ser representats amb una certa continuïtat i amb unes condicions acceptables i al marge dels grups independents?» En tercer lloc, per aclarir la idoneïtat o no del terme «generació», és a dir, per marcar diferències tant pel que fa a models (estímul) o edats, com pel que implica complicitats creatives o contextos de producció. En quart lloc, per veure fins a quin punt fenòmens d'abast no local —com la tant esmentada «mort del teatre de

text» a Europa— tenen a veure o no amb la llarga travessia del desert (entre finals dels setanta i finals dels vuitanta) a què són sotmesos la majoria dels autors implicats. En cinquè lloc, per valorar la discutible vigència d'anti debats, com ara l'escissió entre «teatre» i «literatura dramàtica» o «teatre èpic» (polític) i *teatre costumista* (realista). I podríem continuar...

Queda una recança, però. De tot aquest grup més o menys generacional, n'hi ha que han sortit reforçats de la seva llarga estada al desert (pocs), n'hi ha que malauradament han sucumbit artísticament (la majoria), i encara n'hi ha d'altres que malden per sortir del laberint. A aquests darrers, el cicle de les sales alternatives, potser sense voler-ho, en la mesura que els *recupera*, els condemna irremissiblement al fracàs. Tant de bo que no sigui així, que tota aquesta revisició no suposi únicament una confrontació puntual amb el nostre passat immediat. «L'Alternativa dels 70», evidentment, no aconseguirà —ni pretén— que a partir d'ara aquests autors es muntin amb regularitat, que es creï un repertori al teatre institucional, que es reeditin els textos... Al nostre entendre, l'interès del projecte rau en el fet d'actualitzar autors i textos, de posar-los puntualment en contacte amb les noves generacions de dramaturgs, directors i actors, d'avaluar-ne intencions i propostes en un marc de debat i de reflexió prou ampli. Tant de bo que per a alguns aquesta iniciativa obri la porta de sortida del laberint i que, per a d'altres potser més joves, suposi un nou estímul —redescobert a casa mateix— per seguir creant.